



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
Delegatura w Gdańsku

LGD – 4101-015-04/2012  
P/12/158

# WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
Delegatura w Gdańsku  
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk  
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05  
[lgd@nik.gov.pl](mailto:lgd@nik.gov.pl)

# I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/158 – Windykacja dochodów z tytułu mandatów karnych i kar administracyjnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Hanna Rybczyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 080448 z dnia 17.07.2012 r.  (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Policji w Pruszczu Gdańskim <sup>1</sup> , ul. Wita Stwosza 4, 83-000 Pruszcz Gdański
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mł. insp. Radosław Pietrzak, Komendant Powiatowy Policji w Pruszczu Gdańskim  (dowód: akta kontroli str. 3-4)

## II. Ocena kontrolowanej działalności

### Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości<sup>2</sup>, działalność Komendy w zakresie rozliczania wystawionych mandatów karnych oraz środków pieniężnych pobranych w gotówce.

### Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia przede wszystkim terminowe przekazywanie Wojewodzie Pomorskiemu: zbiorczych informacji dotyczących liczby nałożonych i uiszczonych grzywien w drodze mandatów karnych oraz środków pieniężnych pobranych w gotówce, a także prawidłowe i terminowe rozliczanie otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieterminowego przekazania jednej zbiorczej informacji, spośród 24 objętych badaniem, dotyczącej liczby otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych (wraz z grzbietami wykorzystanych bloczków),
- przekazania 22 odcinków „D” mandatów karnych kredytowanych, spośród 150 objętych badaniem, po upływie 30 dni od daty nałożenia mandatu.

## III. Opis ustalonego stanu faktycznego

### 1. Rozliczanie wystawionych mandatów oraz otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych

### Opis stanu faktycznego

<sup>1</sup> Dalej: Komenda.

<sup>2</sup> Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 30 czerwca 2012 r., funkcjonariusze Komendy nałożyli 10 556 mandatów karnych na kwotę 1.723,8 tys. zł, z tego: 3 092 mandatów na kwotę 536,3 tys. zł w I półroczu 2011 r., 3 562 mandatów na kwotę 583,8 tys. zł w II półroczu 2011 r. i 3 902 mandatów na kwotę 603,7 tys. zł w I półroczu 2012 r. W ogólnej liczbie nałożonych mandatów, mandaty kredytowane w ww. okresach stanowiły odpowiednio: 99,0%, 99,3% i 99,3%. Liczba i kwota nałożonych mandatów w I półroczu 2012 r., w porównaniu do I półroczu 2011 r., zwiększyła się o 810 mandatów, tj. o 68,0 tys. zł, a w porównaniu do II półroczu 2011 r. zwiększyła się o 340 mandatów, tj. o 20,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 9)

Według przedkładanych Pomorskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Gdańsku (dalej: „PUW”) informacji o liczbie otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych, Komenda w okresie objętym kontrolą pobrała 540 bloczków mandatowych, wykorzystwała natomiast 562 bloczki, w tym pobrane we wcześniejszym okresie. Badanie próby pięciu wykorzystanych bloczków mandatowych, wybranych spośród 33 bloczków przygotowanych w trakcie kontroli NIK do przekazania PUW w celu rozliczenia<sup>3</sup>, wykazało że mandaty wypełniane były w sposób czytelny i kompletny. W badanych bloczkach nie wystąpiły przypadki anulowania, zniszczenia lub zagubienia formularzy. Ostatnie mandaty w ww. pięciu bloczkach zostały wystawione w terminie od 21 do 37 dni do dnia otrzymania przez kontrolera bloczków do badania.

(dowód: akta kontroli str. 22-24)

Zbiorcze informacje dotyczące liczby otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych przekazywane były, wraz z grzbietami wykorzystanych bloczków, do PUW nie rzadziej niż raz w miesiącu (w okresie objętym kontrolą złożono 24 informacje), tj. zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu dokumentacji i ewidencji grzywien za wykroczenia<sup>4</sup>, z wyjątkiem jednego rozliczenia bloczków mandatowych za okres od 16.06.2012 r. do 30.07.2012 r., które złożono 02.08.2012 r. (poprzednie rozliczenie złożono w czerwcu 2012 r.). W badanym okresie Komenda nie korygowała ww. informacji.

(dowód: akta kontroli str. 25-27)

Komenda nie posiadała narzędzi informatycznych w zakresie przekazywania do PUW danych o nałożonych grzywnach w drodze mandatów karnych. Przekazywanie do PUW zbiorczych informacji dotyczących liczby nałożonych i uiszczonych grzywien, otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych, a także rozliczania środków pieniężnych z tytułu nałożonych mandatów gotówkowych odbywało się na zasadach wprowadzonych przez PUW w pismach<sup>5</sup> wysłanych do jednostek uprawnionych do nakładania mandatów (wg rozdzielnika), które zostały opracowane na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu dokumentacji i ewidencji grzywien za wykroczenia.

(dowód: akta kontroli str. 11-21, 39, 42)

Zbiorcze informacje dotyczące liczby: nałożonych grzywien w drodze mandatów karnych kredytowanych i uiszczonych grzywien nałożonych w drodze mandatów karnych gotówkowych, przekazywane były do PUW nie rzadziej niż raz

<sup>3</sup> Ww. bloczki zostały złożone w PUW w dniu 2 sierpnia 2012 r.

<sup>4</sup> Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 1994 r. w sprawie sposobu dokumentacji i ewidencji grzywien za wykroczenia, ściąganych w postępowaniu mandatowym, oraz organów właściwych w sprawach rozprawiania i rozliczania bloczków mandatowych (Dz. U. Nr 131, poz. 663 ze zm.).

<sup>5</sup> Z 17 maja 2007 r., 19 czerwca 2008 r., 4 lutego 2010 r. i 4 czerwca 2010 r.

w miesiącu (odpowiednio 55 i 38 razy w okresie objętym kontrolą), tj. zgodnie z ww. § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu dokumentacji i ewidencji grzywien za wykroczenia.

(dowód: akta kontroli str. 28-30)

Z badanej próby 150 mandatów na łączną kwotę 32,8 tys. zł, Komenda w kontrolowanym okresie przekazała do PUW (w ramach ostatniego rozliczenia dokonanego w czerwcu i grudniu 2011 r. oraz w czerwcu 2012 r.) 128 odcinków „D” mandatów karnych (85,3%) na kwotę 27,2 tys. zł w terminie do 30 dni od daty wystawienia mandatu. Wystąpiły przypadki przekazania 22 odcinków „D” mandatów na kwotę 5,6 tys. zł z przekroczeniem ww. 30-dniowego terminu<sup>6</sup>, tj. w od 31 do 118 dni.

(dowód: akta kontroli str. 31, 33-38)

Ustalone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W jednym przypadku przekazano do PUW zbiorczą informację dotyczącą liczby otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych za okres od 16.06.2012 r. do 30.07.2012 r. – dopiero 02.08.2012 r., a poprzedniego rozliczenia dokonano 06.06.2012 r., co było niezgodne z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu dokumentacji i ewidencji grzywien za wykroczenia, stanowiącym, że organ upoważniony, nie rzadziej niż raz w miesiącu, sporządza zbiorczą informację dotyczącą liczby otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych oraz nałożonych i uiszczonych grzywien i przedstawia ją wraz z grzbietami wykorzystanych bloczków organowi, o którym mowa w § 1 ust. 1, tj. właściwemu terytorialnie wojewodzie, w celu dokonania rozliczenia.

Przyczyną niezłożenia ww. informacji w lipcu 2012 r. było niespodziewane odejście (z dniem 30.06.2012 r.) pracownika Komendy zajmującego się gospodarką mandatową, a także okres urlopowy i zwiększona ilość zadań pozostałych pracowników związanych z rozliczeniem okresu po EURO 2012.

(dowód: akta kontroli str. 39-43)

2. W 22 przypadkach (na 150 objętych badaniem), przekazano do PUW odcinki „D” mandatów po upływie ponad 30 dni od daty wystawienia mandatu, z tego: 18 odcinków (12,0%) na kwotę 4,6 tys. zł w terminie od 31 - 60 dni i cztery (2,7%) na kwotę 1,0 tys. zł – po upływie 60 dni (tj. od 69 do 118 dni).

Przyczyną było późne przekazywanie mandatów, najczęściej przez policjantów z Komisariatów, spowodowane specyfiką służby na terenach wiejskich, jak i zwrotami odcinków „D” w celu poprawek błędów zauważonych przez pracownika przy weryfikacji. Notatki wyjaśniające od policjantów przebywających na urloпах i zwolnieniach lekarskich wpływały często po dłuższym terminie.

(dowód: akta kontroli str. 39-43)

Osobą odpowiedzialną, mającą bezpośredni nadzór nad prowadzoną gospodarką mandatową, był Kierownik Referatu Wspomagającego Komendy.

(dowód: akta kontroli str. 5-8)

Ponadto, jak wyjaśnił Komendant, obecnie jest opracowywana decyzja regulująca terminy rozliczania się policjantów z nałożonych mandatów karnych, ich przekazywania do komórki prowadzącej gospodarkę mandatową, w tym

<sup>6</sup> Komenda jest zobowiązana nie rzadziej niż raz w miesiącu do sporządzenia i przedłożenia zbiorczej informacji dotyczącej m.in. liczby nałożonych grzywien, dlatego też na potrzeby niniejszej kontroli przyjęto założenie, że odcinki „D” mandatów powinny być przekazywane nie rzadziej niż raz w miesiącu.

niezwłocznego przekazywania odcinków „D” (zwróconych do poprawienia błędów) w terminie nieprzekraczającym 5 dni. W celu wyeliminowania nieprawidłowości, zwiększony zostanie nadzór bezpośrednich przełożonych policjantów oraz zostaną określone zadania pracownikom prowadzącym ewidencję i Kierownikowi Referatu Wspomagania, który sprawuje bezpośredni nadzór nad prowadzoną dokumentacją mandatową.

(dowód: akta kontroli str. 43)

#### Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości<sup>7</sup>, rozliczanie wystawionych mandatów karnych oraz otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych.

## 2. Rozliczanie środków pieniężnych pobranych w gotówce

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze Komendy nałożyli 82 mandaty gotówkowe na kwotę 12,7 tys. zł. Środki pieniężne pobrane z tytułu nałożenia ww. mandatów zostały przekazane:

- do kasy PUW (9,3 tys. zł),
- na rachunek dochodów budżetu państwa PUW (3,4 tys. zł).

Badanie rozliczeń pobranych środków pieniężnych w miesiącach: czerwiec i grudzień 2011 r. oraz czerwiec 2012 r., w łącznej kwocie 1,6 tys. zł (osiem mandatów gotówkowych), wykazało, że środki te zostały przekazane do PUW w terminie od 0-12 dni od daty ich pobrania od sprawców wykroczeń.

(dowód: akta kontroli str. 9-10, 32)

W działalności Komendy w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

#### Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie<sup>8</sup> rozliczanie środków pieniężnych pobranych w gotówce.

## IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli<sup>9</sup>, wnosi o:

- 1) terminowe przekazywanie do PUW zbiorczych informacji dotyczących liczby otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych,
- 2) wprowadzenie mechanizmów kontrolnych zapewniających przekazywanie odcinków D mandatów do PUW bez zbędnej zwłoki.

<sup>7</sup> Podobnie jak przy ocenie ogólnej, Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

<sup>8</sup> Patrz przypis 7.

<sup>9</sup> Dz. U. z 2012 r., poz.82.

## V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia  
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Obowiązek  
poinformowania  
NIK o sposobie  
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 9 października 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli  
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

Kontroler  
Hanna Rybczyńska  
Główny specjalista kontroli państwowej

.....  
*Podpis*

.....  
*podpis*